

Jaarverslag 2015 Vlas en Hennep.NL

betreft ook het jaar van oprichting 2014

Voorwoord

Ons land is in 2014 een nieuwe brancheorganisatie rijker geworden, de Nederlandse Vereniging voor Vlas en Hennep, Vlas en Hennep.NL. Deze vereniging behartigt de belangen van bedrijven die werkzaam zijn met de twee vezelgewassen die in Nederland geteeld worden: vlas en hennep.

Het hoe en het waarom van het ontstaan van een nieuwe vereniging voor twee landbouwgewassen die al sinds mensenheugenis verbouwd worden, leggen we uit in het eerste jaarverslag van onze vereniging.

Ik hoop dat u door middel van dit verslag een goed beeld krijgt van de activiteiten die onze vereniging heeft opgestart en dat bovendien uw belangstelling wordt gewekt om samen met ons te werken aan het bevorderen van de teelt en het gebruik van twee mooie gewassen.

Watze van der Zee

voorzitter Vlas en Hennep.NL

1. Algemene informatie

De Nederlandse Vlas- en Hennepvereniging Vlas en Hennep.NL is opgericht op 15 juli 2014. De aanleiding voor de oprichting was de opheffing van het Productschap Akkerbouw. Binnen het productschap bestond een Commissie Vlas en Hennep die de belangen van de Nederlandse vlas- en hennepsector behartigde. Toen in 2013 duidelijk werd dat de publiekrechtelijke bedrijfsorganen eind 2014 zouden worden opgeheven, zijn vanuit de Commissie Vlas en Hennep besprekingen gestart met het betrokken bedrijfsleven over een continuering van de activiteiten, maar dan op private basis. Deze gesprekken leidden uiteindelijk tot de oprichting van Vlas en Hennep.NL.

De vereniging heeft als doel om de belangen van de ondernemingen in de keten van uitgangsmateriaal, teelt, handel en verwerking van vlas en hennep te behartigen. Tevens heeft de vereniging als doel te bevorderen dat de producten van vlas en hennep bekend worden bij de consument.

Op 15 mei 2014 vond de start plaats in het Biobase Training Center te Terneuzen. Dit gebeurde in een feestelijke bijeenkomst, waarin de gedeputeerde voor landbouw van Zeeland, de heer Kees van Beveren, de website van de nieuwe vereniging lanceerde. Daarnaast plaatsten meerdere sprekers vlas en hennep vanuit verschillende invalshoeken in de schijnwerpers: de heer Bart Depourcq, voorzitter van de internationale vlas- en henneporganisatie CELC, gaf een uiteenzetting over de marktsituatie. De heer Peter Fraanje, directeur Nederlands Verbond Toelevering Bouw, schetste de kansen voor vlas en hennep als grondstof voor bouwmaterialen. De ontwerpster Christien Meindersma vertelde over haar ontdekkingsreis in de vlaswereld: the Flax Project. De bijeenkomst was met 90 aanwezigen goed bezocht.

Het jaar 2014 was nog duidelijk een startjaar, 2015 is het eerste jaar dat de vereniging volwaardig functioneerde. Om die reden is het voorliggende jaarverslag 2015 het eerste jaarverslag van Vlas en Hennep.NL. Ook activiteiten van 2014 krijgen hierin aandacht.

Vlas en Hennep.NL heeft leden en partners. De leden zijn actief in de afzetketen vanaf de zaaizaadproductie tot en met de handel in vezels. Het zijn bedrijven met één of meer van de volgende activiteiten: zaaizaadproductie, teelt en verwerking van de vezelgewassen vlas en hennep, handel in vlas- en henneproducten. De partners zijn een bredere groep van bedrijven en instellingen met activiteiten gerelateerd aan vlas en hennep. Op de website van Vlas en Hennep.NL zijn de gegevens over de leden en partners te vinden.

2. Vereniging, bestuur en secretariaat

Aan het einde van 2015 was ongeveer drie kwart van de Nederlandse vlassector als lid bij de vereniging aangesloten. Voor vezelhennep was de dekking 100%. Daarnaast zijn enkele bedrijven toegetreden als partner.

Het bestuur van de vereniging is vanaf de oprichting van de vereniging tot eind 2015 ongewijzigd. In de bijlage is vermeld wie de leden zijn. Voorzitter is de heer Watze van der Zee.

Het bestuur kwam bijeen in 2014 op 17 april, 16 juni en 6 oktober, in 2015 op 14 januari, 13 mei, 30 september en 9 december. Algemene ledenvergaderingen vonden plaats op 10 december 2014 en 25 februari 2015. De algemene ledenvergadering heeft naast een formeel ook een informatief karakter. In de vergadering van 25 februari hield de heer Mark Faay, directeur van Faay Vianen, een voordracht over de producten van zijn bedrijf die voor een belangrijk deel gebaseerd zijn op platen van vlasleem.

Op 6 oktober 2014 heeft Vlas en Hennep.NL een gesprek georganiseerd tussen de NAK en het zaailijnzaadbedrijfsleven. Het gesprek was bedoeld om informatie uit te wisselen over veranderingen bij de NAK op het punt van de aangifte voor de keuring en om ideeën naar voren te brengen die de samenwerking tussen de zaailijnzaadbedrijven en de NAK kunnen verbeteren.

Op 30 oktober 2014 organiseerde Vlas en Hennep.NL een voorlichtingsavond over het nieuwe landbouwbeleid en wat de consequenties hiervan zijn voor vlasbedrijven. Spreker was de heer Erik Beumer. De avond trok ongeveer 50 bezoekers.

Het secretariaat van de vereniging ligt bij de Brancheorganisatie Akkerbouw. De heer David Kasse vervult de functie van ambtelijk secretaris, mevrouw Heleen Aarsen heeft enkele administratieve taken. Vlas en Hennep.NL en de Brancheorganisatie Akkerbouw hebben met het oog hierop een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

In 2015 is de website verder uitgebouwd met informatie over de vereniging, korte informatie over vlas en hennep, de namen leden en partners, en links naar andere websites. Ook werd een ledengedeelte opgezet, waarop onder meer Vlasberichten, het maandblad van het Algemeen Belgisch Vlasverbond, te vinden is. Ook werd een Facebookpagina gelanceerd, opgezet door Sven Bruijns, een student van de Hogere Agrarische School in Den Bosch, die drie maanden stage liep bij Vlas en Hennep.NL. Hij heeft door middel van een enquête onderzocht op welke wijze de vereniging de communicatie met de leden kan verbeteren.

3. Financiën

Over 2015 is een jaarrekening opgesteld waarin ook het beginjaar 2014 is opgenomen. Een samenvatting hiervan is te vinden in bijlage 2.

In de lasten en baten wordt een onderscheid wordt gemaakt tussen:

- algemeen, dat wil zeggen alles wat te maken heeft met het functioneren van de vereniging: uitvoering van het secretariaat door de Brancheorganisatie Akkerbouw, vergader- en reiskosten.
- projecten, specifiek voor vlas of voor hennep, voornamelijk op het vlak van promotie.

De leden en partners dragen bij in de kosten van de vereniging middels contributie. Daarnaast doen de leden een bijdrage voor projecten, specifiek gericht op de vlassector of de hennepsector.

Algemeen

De baten in 2014 en 2015, in totaal € 78.537, waren hoger dan de lasten, € 71.099, zodat het jaar 2015 kon worden afgesloten met een resultaat van € 7.488.

Projecten vlas

De baten in 2014 en 2015, in totaal € 145.492, waren hoger dan de lasten, € 70.476, zodat het jaar 2015 kon worden afgesloten met een resultaat van € 75.016. Dit resultaat is niet een gevolg van een meevaller aan de inkomstenkant, de bijdragen van de bedrijven. De verklaring is als volgt: 1. bij het opstellen van de begroting 2014 is geen rekening gehouden met het bedrag van € 39.500, dat in 2014 beschikbaar is gekomen vanuit het Vlasfonds van het vroegere Landbouwschap, 2. bij het opstellen van de begroting 2015 is er vanuit gegaan dat de bijdrage voor de CELC promotie in vergelijking met 2014 aanzienlijk verhoogd zou worden, namelijk van € 30.000 naar € 75.000. In de loop van 2015 bleek dat deze verhoging pas in 2016 van kracht wordt. De bijdrage in 2015 bleef € 30.000.

Projecten hennep

De baten in 2014 en 2015, in totaal € 13.026, waren hoger dan de lasten, € 3.326. Het resultaat, € 9.700, is het gevolg van het feit dat slechts beperkt projecten werden opgestart.

Resultaat

Het resultaat van de vereniging over de jaren 2014 en 2015, in totaal € 92.154, is voldoende om een groot deel van de kosten in 2016 te kunnen opvangen. Dat is ook nodig want de inkomsten uit contributies en bijdragen voor 2016 komen voor het grootste deel pas aan het einde van het jaar beschikbaar.

4. Promotie en markt

Vlas en Hennep.NL is lid van de internationale vlas- en henneporganisatie CELC (Confédération Internationale du Lin et du Chanvre) te Parijs. Vóór 2014 was de Commissie Vlas en Hennep van het Productschap Akkerbouw lid van deze organisatie. In de CELC zijn teelt, verwerking, vezelhandel, spinnerij en weverij vertegenwoordigd. Bart Depourcq is de Nederlandse vertegenwoordiger in het bestuur van de organisatie. Op 7 november 2013 werd hij benoemd tot voorzitter van de CELC.

De CELC initieert en coördineert de internationale linnenpromotie. De promotie heeft tot doel:

- modetrends te beïnvloeden,
- de distributie van linnen te ondersteunen,
- de kwaliteit van linnenproducten te verbeteren,
- nieuwe vezeltoepassingen te stimuleren.

De CELC is aanwezig op beurzen voor garens en stoffen en benadert modeontwerpers. Om de afzet van linnen te stimuleren geeft de CELC voorlichting op modevakscholen en biedt ondersteuning aan jonge ontwerpers. De CELC organiseert persconferenties voor de vakpers en werkt samen met modehuizen. Een belangrijk onderdeel van de promotie zijn de nieuwe toepassingen van vlas en hennepvezels. De CELC is ook aanwezig op beurzen voor nieuwe materialen en brengt wetenschappers op dit terrein bijeen.

Een belangrijke activiteit is het promotieprogramma Be Linen, dat door de CELC wordt geleid en dat wordt gefinancierd door de Europese Unie en de CELC. Be Linen 1, het eerste programma, duurde 3 jaar en eindigde in 2013. Inmiddels is een start gemaakt met Be Linen 2, ook een driejarig programma.

De bedrijven die opereren onder de vlag van de CELC, maken gebruik van kwaliteitslabels:

- om de kwaliteit van Europese vlas- en hennepvezels te onderstrepen maken de vlasverwerkers gebruik van het logo “European Flax”,
- als logo voor linnen producten die in Europa zijn geproduceerd, wordt het “Masters of Linen” logo gebruikt.

Het gebruik van deze logo's is voorbehouden aan leden van de nationale organisaties die lid zijn van CELC. Een voorbeeld: een vlasverwerker die lid is van Vlas en Hennep.NL kan de vlasvezels die hij produceert, verkopen met gebruikmaking van het logo European Flax. Een voorwaarde is dat hij een verklaring ondertekent waarmee hij bevestigt dat hij de kwaliteitseisen die aan het gebruik van het label verbonden zijn, in acht zal nemen. Bureau Veritas Certification ziet bij handel en industrie toe op de naleving van de eisen.

Naast promotie is ook de uitwisseling van marktinformatie een taak van de CELC. Deze marktinformatie, die aangeleverd wordt door de organisaties die lid zijn, is beschikbaar voor de bedrijven die bij CELC zijn aangesloten. Op de ledenbijeenkomsten van Vlas en Hennep.NL vormt de presentatie hiervan een vast onderdeel van het programma. Ook is het de basis voor informatie aan de vakpers die Vlas en Hennep.NL met enige regelmaat uitgeeft.

5. Onderzoek

Het opstarten van praktijkgericht onderzoek is in 2015 nog niet gelukt, omdat hiervoor de financiële middelen ontbraken.

In 2015 werd een voorstel voor een onderzoeksprogramma aan vlas ingediend bij Interreg, maar dat is afgefallen in de eerste selectieronde. Het voorstel was opgesteld door Inagro, in samenwerking met het Algemeen Belgisch Vlasverbond, ILVO, Rusthoeve en Vlas en Hennep.NL.

Afgesproken is wel dat in 2016 op kleine schaal gestart zal worden met praktijkgericht onderzoek aan gewasbeschermingsmiddelen.

6. Overheidsbeleid

Op twee punten zijn er vanuit Vlas en Hennep.NL contacten met de overheid: EU-landbouwbeleid en gewasbeschermingsbeleid.

Landbouwbeleid

Er is regelmatig contact geweest met het Ministerie van Economische Zaken over het EU-landbouwbeleid. Daarbij lag de focus op de voorschriften in het kader van de vergroening. Voor de onderzaai van grassen is er een verruiming van de regels gekomen, waardoor het vanaf 2016 mogelijk wordt om alle grassoorten toe te passen. In 2015 was sprake van een limitatieve lijst waarop enkele soorten, bijvoorbeeld roodzwenkgras, ontbraken.

Op voorstel van Vlas en Hennep.NL wordt het in 2016 mogelijk om het ecologisch aandachtsgebied invulling te geven door middel van de teelt van hennep. Dit krijgt vorm in het zogenaamde duurzaamheidscertificaat vezelhennep, een certificatieschema waarvan Vlas en Hennep.NL de eigenaar is. De belangrijkste voorwaarde is, dat de teelt van hennep zonder gewasbeschermingsmiddelen en zonder beregening wordt uitgevoerd. Daarnaast moet er een contract zijn tussen de teler en de verwerker, waarin is vastgelegd dat de hennep teelt bedoeld is voor de productie van bio based materialen.

Vlas en Hennep.NL verzamelt marktgegevens over vlas. Deze worden gebruikt binnen de CELC om overzichten samen te stellen over Frankrijk, België en Nederland. Een andere reden voor het verzamelen van de gegevens is gelegen in de Europese marktordening. Die voorziet in een steunregeling voor private opslag van lange vlasvezels in de situatie dat het aanbod de vraag tijdelijk overstijgt. Wil het bedrijfsleven van deze mogelijkheid gebruik maken, dan zullen er marktgegevens beschikbaar moeten zijn om een verzoek tot openstelling van de regeling voor private opslag te kunnen onderbouwen. Vroeger verzamelde de overheid deze gegevens. Dat gebeurt nu niet meer, dus moet het bedrijfsleven dit zelf organiseren.

Gewasbescherming

Het wegvallen van de toelating van het zaaizaadbehandelingsmiddel Prelude 20F in 2014 was voor Vlas en Hennep.NL aanleiding om bij de staatssecretaris van Economische Zaken te pleiten voor vrijstelling van 120 dagen voor het gebruik van dit middel, dat in België en Frankrijk nog een toelating had. Het verzoek werd gehonoreerd, de vrijstelling werd verleend.

In de tweede helft van 2015 was duidelijk dat ook voor 2016 nog geen reguliere toelating van een zaaizaadbehandelingsmiddel voor vlas te verwachten was. Toen is een vrijstelling aangevraagd voor twee middelen, die samen het zelfde werkingspectrum als de Prelude 20F hebben: Apron XL en Beret Gold. Uiteindelijk resulteerde dit in een vrijstelling voor Beret Gold.

De bovengenoemde acties vonden plaats in nauwe samenwerking met Plantum, de brancheorganisatie van de zaaizaadsector. Mevrouw Gea Bouwman, de coördinator effectief middelenpakket, speelde daarbij een belangrijke rol.

BIJLAGE 1

Samenstelling Bestuur Vlas en Hennep.NL per 31 december 2015

lid	vertegenwoordiger van	functie
Martin Berg		
Bart Depourcq	zaaizaad vlas	
Kris Dewaele	vlasverwerking, België	
Albert Dun	hennep teelt en -verwerking	
Robrecht Engels	vlasverwerking, België	
Martin de Jager	vlasteelt	
Rudie van Gremberghe	vlasverwerking, Nederland	
Karel van Looij	vlasverwerking, Nederland	
Ton Wouda	zaaizaad vlas	secretaris/penningmeester
Watze van der Zee	vlasteelt	voorzitter

Het bestuur wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris: David Kasse, werkzaam bij de Brancheorganisatie Akkerbouw

BIJLAGE 2

Samenvatting jaarrekening 2015 (omvat ook het jaar van oprichting 2014)

Lasten		Baten	
Algemeen		Contributie, subsidie	
Secretariaat, dienstverlening BO			
Akkerbouw	50.500	Vlassector	35.787
Activiteiten, website	790	Hennepsector	40.250
Reiskosten directeur	1.701	Subsidie Zeeland	2.500
Vergaderkosten	6.642		
Km vergoeding bestuur	2.524		
Bankkosten	148		
Notariskosten	2.194		
Accountant	1.600		
Voorziening dubieuze debiteuren	5.000		
Subtotaal	71.099		
Resultaat	7.438		
Totaal algemeen	78.537	Totaal contributie, subsidie	78.537
Projecten			
Projecten vlas		Bijdragen	
CELC, lid secties teelt en verwerking	7.864	Vlassector	103.502
CELC, promotie	60.000	Reserve Landbouwschap	39.500
Onderzoek	0	Inagro, studie wetgeving	2.490
Studie wetgeving	2.490		
Ned. Textielinstituut	122		
Subtotaal	70.476		
Resultaat	75.016		
Totaal projecten vlas	145.492	Totaal bijdragen vlas	145.492
Projecten hennep		Bijdragen	
Eur. Industrial Hemp Association (EIHA)	300	Hennepsector	10.000
Studie wetgeving	2.490	Inagro, studie wetgeving	3.026
Reis- en verblijfkosten congres EIHA	536		
Subtotaal	3.326		
Resultaat	9.700		
Totaal projecten hennep	13.026	Totaal bijdragen hennep	13.026
Totaal projecten	158.518		158.518
Totaal	237.055	Totaal	237.055